

ધોરણ : 7

ગુજરાતી

પાઠ : 16

ગ્રામમાતા

સ્વ-અધ્યયનપોથી સોલ્યુશન

(દ્વિતીય સત્ર)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- G7.1 વાર્તા, કાવ્યો, વક્તવ્યો, સંવાદો, પ્રસંગો સાંભળી તથા મુખવાચન કરી સમજે છે અને સર્જન કરે છે.
- G7.9 આશરે 4000 જેટલા શબ્દો જાણે છે અને શબ્દકોશ, જોડણી તથા વ્યાવહારિક વ્યાકરણ, ભાળકોશ જાણે છે.
- G7.10 પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિ, સંસ્થા, પરિચિત પ્રસંગો, સ્થળોની મુલાકાત લેશે અને પરિસ્થિતિ સંદર્ભે પોતાના અનુભવો, વિચારો અને મંતવ્યો આત્મવિશ્વાસપૂર્વક રજૂ કરે છે.
- G7.11 જોયેલી, સાંભળેલી કે વાંચેલી તથા પાઠ્યપુસ્તક અને અન્ય સામગ્રીમાંથી યોગ્ય તારણ કાઢી પ્રશ્નોના જવાબ લખે છે અને કાર્યકારણ સંબંધોને આધારે વધારે માહિતી મેળવવા શા માટે? કેવી રીતે? જેવા પ્રશ્નો પૂછીને જવાબ આપે છે.
- G7.18 સમાનાર્થી શબ્દો, વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો, વચન, કાળ, વાક્યના પ્રકાર, સંજ્ઞા, વિશેષણ સહિત વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો ઉપયોગ કરે છે.

પ્રશ્ન 1. નીચેના શબ્દોનો અર્થ શબ્દકોશમાંથી શોધીને લખો.

1. સુરખી = આછી લાલાશ

2. મૃદુ = કોમળ

2. અનિલ = પવન

4. અશ્વ = ઘોડો

3. ધરા = પૃથ્વી

6. આશિષ = આશીર્વાદ

પ્રશ્ન 2. ઉપરોક્ત શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને વાક્ય બનાવો.

1. સુરખી = આછી લાલાશ

વાક્ય : સૂર્યોદય વખતે આકાશ સુરખી ભરેલું હોય છે.

2. મુદ્દુ = કોમળ

વાક્ય : તમારા હાથ કેટલા મુદ્દુ છે!

3. અનિલ = પવન

વાક્ય : આજે બહુ ઠંડો અનિલ વાય છે.

4. અશ્વ = ઘોડો

વાક્ય : મારી પાસે સફેદ રંગનો અશ્વ છે.

5. ધરા = પૃથ્વી

વાક્ય : ધરાનો વિરોધી આકાશ થાય.

6. આશિષ = આશીર્વાદ

વાક્ય : મા-બાપનાં આશિષ હંમેશા આપણી સાથે હોય છે.

પ્રશ્ન ૩. નીચેનો ભાવાર્થ વ્યક્ત કરતી પંક્તિઓ કાવ્યમાંથી શોધીને લખો.

૧. વૃદ્ધ ખેડૂત સ્ત્રી ધીમેથી ઊઠે છે, દૂરથી કોઈ આવી રહ્યું છે. એ તરફ હાથમાં નેજવા કરીને જુએ છે. તેનો પતિ સગડી પાસે બેસીને શાંતિથી દેવતા ફેરવી રહ્યો છે.

➤ ધીમે ઊઠી શિથિલ કરને નેત્રની પાસ રાખી વૃદ્ધ માતા નયન નબળાં ફેરવીને જુએ છે, ને તેનો એ પ્રિય પતિ હજુ શાંત બેસી રહીને જોતાં ગાતો સગડી.

2. “આ ધરતી રસ વગરની થઈ છે, કાં તો અહીંનો રાજા દયાહીન થયો છે.” નહીં તો આવું ન બને. બોલી માતા ફરી રડી પડી.

➤ રસહીન ધરા થૈ છે, દયાહીન થયો નૃપ; ‘નહિ તો ના બને આવું,’ બોલી માતા ફરી રડી.

પ્રશ્ન 4. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

1. તમે બગીચા કે ખેતરોમાં જાવ અને ત્યાં તમને હરિયાળી જોવા મળે તો તમને કેવો વિચાર આવે?
- અમે બગીચા કે ખેતરોમાં જઈએ અને ત્યાં હરિયાળી જોવા ન મળે તો અમને પ્રશ્ન થાય કે, અહીં ખેતરમાં કેમ કશું કર્યું નથી, આ ખેતર કોનું હશે. ખેતરમાં પાણી નહીં મળતું હોય કે શું વગેરે....

2. તમને ક્યારેય કોઈ વસ્તુ જોઈને કુતૂહલ થયું છે? ક્યારે?

➤ અમે એક વાર કાંકરિયા પ્રાણીસંગ્રહાલયમાં ગયા હતા. ત્યાં સફેદ રંગના મોર ને પહેલી વાર જોયો હતો. જેને જોઈ કુતૂહલ થયું હતું.

પ્રશ્ન 5. કૌંસમાં આપેલ શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને શિયાળાની સવારનું વર્ણન કરો.

(ઉગમણે સૂર્ય, લાલશ, ચોખું, આકાશ, કડકડતી ઠંડી, શીતળ, પવન, પંખીઓ, કલરવ)

- સવારે સૂર્યનો ઉદય થાય ત્યારે આકાશ ચોખું અને સુંદર હોય છે. ઉગમણું આકાશ લાલાશ ભરેલું દેખાય છે. સવારમાં શીતળ પવન વાય છે. લોકો કડકડતી ઠંડીમાં તાપણું કરતા નજરે પડે છે. પંખીઓ આનંદમાં આવી કલરવ કરતા દેખાય છે. ચારે બાજુ નીરવ શાંતિ જોવા મળે છે. સ્ત્રીઓ કામમાં વ્યસ્ત બની જાય છે. બાળકો કોમળ તડકામાં રમતાં જોવા મળે છે.

પ્રશ્ન 6. શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો.

1. માગશર અને પોષ મહિનાની ઋતુ - શિશિર
2. વૃદ્ધાવસ્થાને કારણે અશક્ત - શિથિલ
3. દયા વગરનો - દયાહીન
4. શેરડીના સાંઠાનો નાનો ટુકડો - કાતળી

પ્રશ્ન 7. નીચેના કોષ્ટકને આધારે પ્રશ્નના જવાબ આપો.

ગ	લ	મ	વ	જ	ખ	ડ	ણ
વ	હે	લ	વ	ર્ષા	શિ	જ	મ
ળ	લ	મં	સં	ગ	શિ	સ	ગ
ખ	ઉ	વ	ત	શ	ર	ખ	ણ
ર	મ	ના	જ	વ	ડ	ણ	ત
જ	શિ	યા	ળો	ખ	શ	ર	દ
શ્રી	મ	લ	દ	ર	સ	દ	ખ
ખ	સ	ર	વ	ચો	મા	સુ	જ

1. મુખ્ય ત્રણ ઋતુઓના નામ લખો.

- શિયાળો,
- ઉનાળો,
- ચોમાસુ,

2. છ પેટા ઋતુઓના નામ લખો.

- ગ્રીષ્મ,
- શરદ,
- વર્ષા,
- હેમંત,
- શિશિર,
- વસંત

Thanks

For watching